

Asianro 202/02.08.00/2018

§ 16**Valtuutettu Jukka Rantalan ym. valtuutettujen aloite koskien vastuullisesti tuotetun suomalaisen ruoan huomioimista kunnan ruokapalvelujen hankinnoissa**

Valtuutettu Jukka Rantala jätti seuraavan aloitteen:

”Kuntamme ruokapalveluihin vastuullisesti tuotettua ja jalostettua ruokaa

Taustaa

Lasten ja vanhusten ruokalautasten sisältö on kaupungin vastuulla, koska he eivät voi itse vaikuttaa päivittäisiin aterioihinsa. Heille tarjottavan ruoan laatu ja alkuperä kerrannaisvaikutuksineen on päättäjien vastuulla.

Julkishankkijan, kuten Raision kaupungin, ruoan hankintapäätöksillä on iso merkitys paitsi syöjien saamaan ravintoon, niin myös aluetalouteen sekä ympäristöön. Lähellä tuotetun ruoan tuotantoketju on läpinäkyvä, kotimainen ruoantuotanto noudattaa suomalaisia tuotantostandardeja niin ympäristönsuojelullisesti kuin eettisestikin. Tuotanto dokumentoidaan maataloilta alkaen, elintarvikkeen koko reitti ja tuotantoketju ovat todennettavissa ja jäljitettävä. Paikallisesti, mahdollisimman lähellä tuotettu ruoka on hiilijalanjäljeltään ympäristöystävällinen turhien kuljetusten jäädessä pois. Suora ketju parhaimmillaan tilatasolta keittiöön takaa tuotteiden tuoreuden.

Hankintojen laadulliset kriteerit tulee asettaa niin, että lapsille ja vanhuksille voidaan Raisiossa taata aina kotimaisten tuotantokriteerien mukaisesti tuotettua lihaa ja kalaa, eläintuotteita sekä ympäristölle kestävin periaattein tuotettuja kasvituotteita. Tuotteiden tuotantoketjun tulee olla todennettavissa raaka-aineen tuotannosta alkaen.

Hankintalain lähtökohta on, että julkishankkijat edistävät hankinnoillaan paikallista elinvoimaisuutta. Elintarvikehankintojen osalta paikallisuuden huomioiminen hankintakriteereissä tuo tuloja paitsi ruoan tuottajille niin se myös lisää ensiasteen jalostajien työllistymistä. Paikalliset tuotteet luovat mahdollisuuden uudelle ja uudellelaiselle yritystoiminnalle. Näin ollen paikallisuusasteen lisääminen hankinnoissa on paitsi laadullinen ja ekologinen niin myös ekonomisen teko lisäten lähialueiden ja Raision omaa verokertymää.

Kuntapäättäjät tekevät isoja pitkälle kunnan tulevaisuuteen, talouteen ja toimintaan vaikuttavia päätöksiä. Jatkossa on entistä tärkeämpää vahvistaa kunnan taloudellista pohjaa, jolla varmistetaan palveluiden saatavuus ja asukkaiden tyytyväisyys.

Toimenpiteet Raisiossa

Kilpailutetaan suomalainen ruoka kuntalautasille. Valtioneuvoston periaatepäätös (29.6.2016) julkisten elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen arviointiperusteista (kriteereistä) ohjeistaa julkisiin hankintoihin, joiden tuottamisessa on noudatettu hyviä tuotantotapoja. Periaatepäätös kannustaa vastuullisiin julkisiin hankintoihin, jotka suomalainen ruoantuotanto ja -jalostus parhaimmillaan täyttää.

Esitämme, että kuntamme elintarvike- ja ruokapalveluiden hankintastrategiaan kirjataan vaatimukset ympäristön kannalta hyvistä viljely- ja tuotantomenetelmistä sekä eläinten hyvinvointia ja elintarviketurvallisuutta edistävästä tavoista. Hankintakriteerit tulee päivittää yhteistyössä eri osapuolten (maatalous- ja elintarvikeyritykset, ruokapalveluammattilaiset, hankinta-asiantuntijat) kanssa vastuullisten hankintojen käytön lisäämiseksi.

Kotimainen ruoka ja sen käyttö tulee kirjata hankintaohjeeseen ja ruokapalvelujen toimintasuunnitelmaan. Raision kaupungin tulee päivittää hankintaohjeistus hankintastrategian mukaisesti. Hankintaohjeistukseen tulee kirjata hankinnoissa huomioonotettavat kotimaisen ruoan käyttöön liittyvät tavoitteet.

Esimerkiksi: "Eiintarvikehankinnoissa suosimme lähiruokaa ja kotimaisia tuotteita. Vihannekset, kasvikset, leipä, peruna, viljatuotteet sekä liha ja lihajalosteet, maito ja maitovalmisteet sekä kananmunat ovat kotimaisia."

Kotimainen ruoka tulee myös huomioida ruokalistasuunnittelussa. Ruokalista on avainasemassa - sen suunnittelu ratkaisee, mitä ja millaista ruokaa Raisiossa tarjotaan. Ruokalistat tulee suunnitella niin, että ne kannustavat suomalaisen ruoan ja raaka-aineiden käyttöön.

Kotimainen ruoka toteutuu, kun kilpailutuksessa otetaan käyttöön kunnan laatukriteerit. Kunnan hankintaohjeistukseen liittyvät tuoteryhmäkohtaiset yleiset laatukriteerit tulee työstää huolella ja hyödyntää verkostojen osaaminen. Sovittuja laatukriteereitä voidaan käyttää kilpailutuksissa aina. Kotimainen ruoka ansaitsee seurantaa kuntatasolla. Raision päätöksenteon tueksi on luotava luotettava seurantajärjestelmä, jossa esimerkiksi kerran vuodessa kaupunginvaltuusto ja/tai muut luottamuselimet saavat tiedot siitä, millaista ruokaa kunnassa tarjotaan.

Raisiossa 29.1.2018,

Jukka Rantala
Erkki Haavisto
Helena Viljanen
Tanja Parkko
Janette Broberg
Eija Erasvuori
Jari Pulkkinen
Susanna Mäntysaari

Merja Niemi
Harri Seikola
Elisa Vuorinen
Jukka A. Rantala
Niko Toivonen
Kristiina Engström
Annika Aaltonen
Maria Virko

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

